

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IV. Ex parte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

scia in manus Capituli resignare, ante consecrationem.

Notandum primò, Si Clericus, qui in beneficio pro Præpositura jus prætere- dere potest, ejus possessori reverentiam exhibeat, quæ Præposito debetur, juri suo renuntiare censetur. Quam ob rem cauti sint actores, & procuratores eorum, ut beneficii possessorem, vel intrusum, contra quem actio est, non absolutè vocent Præpositum, aut Parochum (ne id fateri videantur) sed, qui se asserit Parochum &c.

Notandum secundò, Si Capitulum habeat jus eligendi Decanum, vel Præpositum, tunc Decanus, vel Præpositus, postquam electus fuit in Episcopum, renuntiare potest in manibus Capituli, & liberam facultatem dare alium eligendi, saltem spectato isto jure. Cùm enim Præpositura, vel Decanatus ejus non vacet ante consecrationem, idèd per renuntiationem vacat. Ita Abbas hic in sine contra Joann. And. n. 5. atque id in Germania observant, sicuti dixi de præbendis.

CAPITULUM IV.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Archiepiscopus Rothomagensis proposuit Canonici suis, ut cum ipso pro restauranda Ecclesia Cathedrali aliquam redituum portionem tam pio, & necessario operi singuli deputarent, quo in tractatu variæ fuerunt Canoniorum sententiæ; cùm autem ea res ab Archiepiscopo relata esset Innocentio III. is hic respondet, si aliqui contradixerint ijs, quæ ab Archiepiscopo, & majore, ac saniore Capituli parte statuta sunt, postpositâ contradictione, quòd sententia plurium firmitatem debeat obtinere.

SUMMARIUM.

Major & Sanior pars Capituli cum suo Episcopo, etiam de redditibus singulo-

rum diminuendis in restaurationem necessariam fabrica statuere potest, quamvis minor pars contradicat.

2. Quando decisio hujus Capituli in alijs causis locum habeat.

Notandum. Major, & Sanior pars Capituli cum Episcopo, seu Prælato statuere potest, etiam contradicente parte minore, ut ex mensa capitulari cum diminutione redituum singulorum Canoniorum portio aliqua deputetur pro Ecclesiæ restaurandâ fabricâ. Ita intelligit Antonius de Butrio hic. Ratio dari debet, quia est communio inter Ecclesiam materiale & Ecclesiam quasi formale, quam Episcopus unâ cum Capitulo constituit; adèd quidem, ut secundum primævam beneficiorum institutionem proventus dividi debeant, ita, ut portio una proveniat mensæ Episcopali, altera mensæ capitulari, tertia Ecclesiæ fabricæ, quarta Pauperibus. Nam hæc censetur fuisse fundatorum voluntas, ut ex largis eorum dotationibus his omnibus videl. fabricæ, Prælato, ministris Ecclesiæ, atque pauperibus provisum sit, consequenter si una pars harum, v. g. Ecclesiæ fabrica indigeat, & ex alijs partibus videl. Episcopi, & Capituli commodè asserri possit subsidium, charitatis, & communionis, lex ipsaque primæva bonorum Ecclesiasticorum institutio id postulare videtur. Num autem necessitas talis adsit, cui per hunc modum subveniri commodè possit, ad Episcopum, & Capitulum pertinet, decernere, ita ut minor pars majoris sententiam sequi teneatur; imò si evidens sit, capitularem mensam abundare, Ecclesiæ autem fabricam necessitatem pati, tunc Episcopus Capitulum etiam compellere poterit ad subveniendum, quandoquidem ad hoc de jure obligatur, prout hic Abbas notavit in sine Capituli, & sumitur ex c. 1. & c. de his: de Ecclesijs adificandis &c.

Sed quæstio est, utrum hujus Capituli decisio locum etiam habeat in alijs pijs, ac necessarijs operibus, si, v. g. Episcopo, atque majori parti Capituli videatur Cleri-

FF corum

corum Seminarium erigendum, atque ex singulorum Canonicorum Ecclesiasticis proventibus aliquid contribuendum? Pro negativa constitutionis parte est regula recepta, quod major pars universitatis de rebus, aut juribus singulorum, vel cum præjudicio singulorum statuere non potest, nisi omnes consentiant *argum. L. per fundum 11 ff. de servitutibus rusticorum prædiorum*. Et tradit *Gl. recepta in c. cum omnes 8. de constitutionibus*. Nihilominus affirmantem partem tenent *Innoc. Ans. & Abbas hic*. Ubi singulariter tradunt, quod major pars universitatis, seu Collegij decernere possit cum præjudicio, seu diminutione juris singulorum, si singuli jus illud non participant, ut proprium, ac singulare, sed ut jus Ecclesiæ, alteriusque universitatis. Quæ est probabilis resolutio, secundum quam dicendum, quod pars major, & sanior communis, universitatis &c. pacisci, aut

transigere possit circa jus, v. g. pascendi, aut ligna cadendi ad universitatem, v. g. oppidum spectans, ita, ut singuli oppidani eo jure in proprium commodum gaudeant, cum non sit jus singulorum, sed jus communis, licet usus, aut fructus singulorum sit. Ita similiter jus percipiendi redditus beneficiales principaliter pertinet ad Capitulum, seu Ecclesiam, licet secundarius usus, & fructio nem partes, ac portiones visæ, & attributæ sint singulis. Necessarium tamen est, ut dispositio, aut decretum tale fiat propter necessitatem, aut utilitatem Ecclesiæ; utilitas enim necessitas æquiparatur. Sin autem fiat propter alioquin pio, sed extraneo sive ad Ecclesiam illam non multum pertinente, aut sine necessitatis ratione, tunc pars minor, vel unusquis se opponere, & impedire potest, pro tendendo proprium, seu singulare præjudicium.

TITULUS XII.

UT ECCLESIASTICA BENEFICIA SINE DIMINUTIONE CONFERANTUR.

Um in superioribus titulis dictum sit de beneficijs Ecclesiasticis, eorumque collationibus, & num fieri possint Sede vacante, an Prælati collationes facere possint sine Capitulo, & quomodo Capitulum conferre, vel alia Ecclesiastica tractare debeat, annectitur hic alia Canonica doctrina, quod Ecclesiastica beneficia purè, integrè & sine diminutione conferenda sint.

CAPITULUM VNICVM.

Ut nostrum.

PARAPHRASIS.

Relatum fuerat Innocentio III, quod Cancellari a Mediolanensis Ecclesiæ ultra an-

num vacarit, & idè ad Sedem Romanam collatio devoluta sit: quare ipse mandavit, ut certæ personæ conferretur, cum autem Archiepiscopus variam contrariam replicaret, causam ad se vocavit Papa, & cum coram ipso tum procurator Archiepiscopi, tum H. Cancellarius, cui idem Archiepiscopus occultam Cancellariam contulit, tum testes constituti essent, narratum fuit, quod deo H. Archiepiscopus sigillum tradidit post alterum mandatum Papæ, sine etiam avocationem. Ea propter Pontifex causam quibusdam delegavit sub ea forma, ut si cognoverint, sigillum traditum post causæ avocationem, conditionem irritam pronuntient. Sicut potest in c. *Ut nostrum 20. de appellacionibus*.